

BESLUT
2000-10-27

2310-10410-99
0563-216

dk

Ragnar Månson
Harsbo
614 93 Söderköping

Ebbe Österholm och Solveig Hoff Österholm
Sverkersholm
614 93 Söderköping

Lars-Erik Andersson och Ann-Marie Hoff-
Andersson
Aspgatan 6
614 33 Söderköping

Bildande av Harsbo-Sverkersholms naturreservat i Valdemarsviks kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken att förklara området som avgränsas av innerkanten av den kraftiga heldragna linjen på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Naturreservatets namn ska vara Harsbo-Sverkersholms naturreservat.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet är att bevara och utveckla ekhagarna med dess flora och fauna samt bevara och utveckla relativt opåverkade tallekskogar. Fristående vidkroniga ekar och andra lövträd av olika åldrar ska finnas och marken i möjligaste mån hävdas genom slätter eller bete. Då bibehålls också en gynnsam bevarandestatus för områdets Natura 2000-habitat. Naturreservatet skall under stort hänsynstagande till flora och fauna vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet och för vetenskaplig forskning.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda markområdet inom reservatet är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning, med undantag för att befintlig åker får brukas;
2. uppföra byggnad eller annan anläggning;

3. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon;
4. anordna upplag;
5. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;
6. ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter;
7. gräva upp växter;
8. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, med undantag för att stallgödsel får tillföras på befintlig åker;
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel;
10. tillföra kalk eller andra mineralämnen;
11. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd, med undantag för att befintliga starkströms- och teleledningsgator enligt servitut får röjas;
12. ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller gren;
13. igenfylla håligheter eller på annat sätt påverka ihåliga eller gamla träd;
14. framföra fordon, förutom i samband med reservatsskötseln;
15. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
16. samla kryptogamer eller ryggradslösa djur.

För att tillgodose syftet med reservatet föpliktas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla sådana intrång i reservatet som:

1. Utmärkning och information om reservatet;
2. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i skötselplan;
3. skötsel av betesmarker innefattande bl a betesdrift och uppsättande och underhåll av stängsel. Föreskriften gäller endast om skötseln ej ombesörjs enligt skötselplan genom sakägares försorg;
4. andra naturvårdsinriktade åtgärder enligt skötselplan utan ytterligare ersättning.

Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

1. framföra motordrivet fordon eller cykel;
2. tälta eller ställa upp husvagn;
3. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur;
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
5. plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp;
6. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt;
7. störa djurlivet genom att klättra i boträd;
8. samla kryptogamer eller ryggradslösa djur;
9. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
10. göra upp eld.

Dessutom är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

10. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
11. utföra sådan vetenskaplig undersökning som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel eller uppföljning som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för jakträttsinnehavaren att uttransportera fällt vilt inom området med järnhäst eller likande mindre fordon. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för att diket Salbäcken underhållsrensas. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för att anlägga en dämninganordning i Salbäcken ca 30 meter nedströms den plats där den rinner in i naturreservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för att framföra fordon på och underhålla befintliga vägar (markerade som vägar på beslutskartan). Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för att inom tio år avverka de granar som växer i område 1 på bifogade beslutskarta.

Skötselplan

Med stöd av 3§ förordning (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Naturvårdsförvaltaren av reservatet ska vara Länsstyrelsen.

Grund för beslutet

Merparten av området utgörs av värdefulla ekhagar med vidkroniga ekar i olika åldrar. En stor mångfald av växter, djur och svampar knutna till gamla solexponerade ädellövträd finns, bl a många rödlistade arter av insekter, lavar och

vedsvampar. Området har höga botaniska, ornitologiska och entomologiska värden. Området bör särskilt skyddas på grund av dessa höga biologiska värden. Delar av området är utpekade i Länsstyrelsens naturvårdsplan 1983: Valdemarsviks kommun nr 9, Naturvärdesklass 3. I området finns tre nyckelbiotoper, registrerade i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1992. Området har av den svenska regeringen föreslagits som ett område av gemenskapsintresse enligt EU:s art- och habitatdirektiv (Natura 2000 – område). Harsbo-Sverkersholm naturreservat ingår även i ett nationellt projekt som med stöd av medel från EU:s LIFE-fond har till syfte att bevara läderbaggens (*Osmoderma eremita*) habitat i Sverige.

Ärendets beredning

På grund av områdets höga naturvärden som bl a dokumenterats i samband med länsstyrelsens inventering av lavar och insekter som genomfördes av Anders Nordin 1993 och Nicklas Jansson 1995 har Länsstyrelsen funnit det angeläget att området får ett varaktigt och lagligt skydd. Frågan om bildande av naturreservat togs upp med markägarna 1997 i samband med att området pekades ut som ett objekt i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000 och placerades bland de objekt som planerades säkerställas inom ramen för ett EU-Life projekt om Läderbaggen (*Osmoderma eremita*).

Efter värdering och förhandling med markägarna samt utbetalning av ekonomisk ersättning från Naturvårdsverket remitterade Länsstyrelsen förslag till beslut och skötselplan till markägare, Valdemarsviks kommun, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Naturskyddsföreningens lokalkrets i Valdemarsvik och Vägverket. Yttrande inkom från markägare Ragnar Månson och Naturvårdsverket.

I remissvaret önskade markägare Ragnar Månson att en parkeringsplats anläggs utmed länsväg 779 nordväst Harsbo, då vägen där är relativt smal. Naturvårdsverket ansåg att de nya hotkategorierna (2000) bör anges för de rödlistade arterna och att det i ändamålet med reservatet bör framgå vikten av att nå en gynnsam bevarandestatus hos de livsmiljöer och populationer av arter för vilka området utsetts som ett Natura 2000-område. Remissinstanserna hade i övrigt inte något att erinra mot förslagen till beslut och skötselplan. Länsstyrelsen har beaktat yttrandena och inarbetat dem i förslagen.

Mot bakgrund av det anförda föreligger starka skäl att som naturreservat skydda området. En sådan åtgärd måste anses förenlig med miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler. Länsstyrelsen finner vidare att en sådan avvägning som avses i 5§ förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ger vid handen att åtgärden att förklara området som naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser. Länsstyrelsen har också funnit att åtgärden överensstämmer med gällande kommunal översiktsplan.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (formulär 115, Miljödepartementet).

2000-10-27

2310-10410-99

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket Länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom föredraganden deltagit länsrådet Magnus Holgersson, avdelningsdirektör Jan Persson, länsassessor Jan Kaller, biträdande länsantikvarie Carin Claréus, avdelningsdirektör Sten Persson och avdelningsdirektör Sverker Kärrsgård. I styrelsens beslut deltog landshövdingen och ledamöterna Anders Senestad, Sven E Andersson, Lars Wallin, Cecilia Ambjörn och Sven Eric Nilsson samt suppleanterna Britt Olauson, Ulf Lindh, Fredrik Björkman, Stefan Hagfeldt, Jörgen Oskarsson, Margareta Borggren, Elisabeth Edlund och Maria Forsell.

Björn Eriksson
Landshövding

Tommy Ek
Byrådirektör

Bilagor

1. Karta över Harsbo-Sverkersholm naturreservat
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturreservatsdossier)

Kopia till

Naturvårdsverket
Valdemarsviks kommun
Skogsvårdsstyrelsen
Reservatsförvaltaren, Bo Gustafsson
Lantmäteriet, Linköping
Länets författningssamling
Objektsregistret
Tidningskungörelse
Naturskyddsföreningens lokalkrets i Valdemarsvik